

35 Довідника кваліфікаційних характеристик професій працівників. Випуск 80 «Соціальні послуги», затвердженого наказом Мінсоцполітики від 29.03.2017 р. № 518.

Висновок. Підсумовуючи вищезазначене, вважаємо, що нагальною необхідністю сьогодення у сфері забезпечення соціального захисту СФ в Україні є перехід від політики простого нарощування обсягів бюджетних видатків на зазначені цілі до структурних реформ у соціальній сфері, що можна досягти впроваджуючи нові закони, які регулюють надання соціальних послуг, зокрема закону України «Про соціальні послуги», який вводить в дію з 1 січня 2020 року.

Зборовська Т. В., Лебединець В. О., Губін Ю. І.

Національний фармацевтичний університет

Управління безперервністю бізнесу – основа побудови успішної організації

t.v.zborovska@gmail.com

Передумовами впровадження будь-якої системи управління є оцінка слабких і сильних сторін, ризиків та можливостей організації відносно того середовища, де вона функціонує. Загрози безперервній діяльності є і внутрішні, і зовнішні, тому необхідність у заходах щодо усунення або мінімізації потенційної шкоди від таких чинників постійно зростає.

Сьогодні суб'єкти фармацевтичного ринку орієнтуються на провідні компанії, які вже впровадили у свою діяльність кілька різнонаправлених систем управління та успішно розвивають їх як єдину інтегровану систему. Однією з таких інтегрованих підсистем є система забезпечення безперервності бізнесу (СЗББ), що набуває все більшого поширення в світі. Особливо актуальним це питання є для підприємств, що співпрацюють з партнерами на ринках інших держав, тому мають постійно адаптуватися під їх вимоги.

За даними Міжнародної організації зі стандартизації (ISO) в Україні станом на 2018 рік лише три організації провадили у свою діяльність СЗББ та пройшли її сертифікацію на відповідність вимогам стандарту ISO 22301 – Societal Security – Business Continuity Management Systems – Requirements, що дає їм не тільки переваги перед конкурентами, але й сприяє зменшенню витрат при виникненні інцидентів чи будь-яких невідповідностей.

На функціонування організації пливають різні сфери громадського життя:

- соціальна;
- економічна;
- етична;
- політична;
- юридична;
- екологічна та інші.

Усі ці фактори висувають відповідні вимоги та несуть низку ризиків, що можуть завдати шкоди та припинити чи загальмувати нормальне функціонування організації.

Для визначення відповідних ризиків керівництву організації потрібно відповісти на низку запитань щодо:

- залежності від зовнішніх факторів та ступеню впливу на роботу організації різних сторін із зовнішнього оточення;
- економічного та політичного стану в державі;
- рівня комунікації в межах організації;
- специфіки технологій, що використовуються на підприємстві;
- екологічних характеристик виробництва тощо.

Сформульовані ризики визначають подальші цілі та плани щодо діяльності організації, а їх усунення чи мінімізація вимагають суттєвих фінансових витрат.

Процедури забезпечення готовності до небезпечних ситуацій (НС) чи інцидентів та механізми їх своєчасного виконання гарантують дієвість системи управління ризиками

організації. Окрім цього, важливо забезпечити відповідність цієї системи встановленим вимогам і можливостям організації, додержання державних нормативів, законодавчих актів тощо.

Небезпечним аспектом для СЗББ є недостатня оцінка вразливості організації та неправильна оцінка наслідків від можливих інцидентів, що приводить до хибного розрахунку часу відновлення та недостатнього виділення необхідних для цього ресурсів. Насправді, для успішного впровадження СЗББ необхідно проаналізувати всі наявні та потенційні ресурси, створити базу альтернативних схем їх залучення при виникненні НС. У разі відсутності додаткових ресурсів потрібно розробити механізми швидкого постачання та проаналізувати альтернативних постачальників. Цей процес не є статичним, тому необхідно постійно відстежувати зміни в ресурсній базі та вибирати для співробітництва надійних постачальників.

Ще однією з ключових проблем є обмін інформацією в межах самої організації та з усіма зацікавленими сторонами (стейкхолдерами). Цей процес необхідно розбити на два потоки:

- система оповіщення про інцидент, що має включати сигнали тривоги, інформування про небезпеку та способи обміну інформацією із задіяними сторонами;
- обмін інформацією із засобами масової інформації (ЗМІ).

Особливістю кожного фармацевтичного підприємства (ФП) є значний обсяг конфіденційної інформації, яка стосується як характеристик виробничого процесу і продукції, так і економічних питань організації. У разі виникнення НС інформація має бути збережена цілісною та не стати доступною для конкурентів. З цих причин персонал організації в межах СЗББ повинен знати чіткі правила обміну інформацією із задіяними сторонами, у тому числі – при спілкуванні із ЗМІ, а відповідні вимоги до подачі самої інформації мають бути прописані у документованих процедурах.

Виходячи з ситуації організація має розробити правила обміну інформацією про НС та інциденти, обов'язково довести до зацікавлених сторін інформацію про готовність до них, а також мінімізувати вплив людського фактору на етапі виконання відповідних вимог.

Головним завданням при розробці системи оповіщення є розробка матриці відповідальності з чітким розподілом обов'язків та повноважень між залученим в СЗББ персоналом. Характерною особливістю цього етапу є обізнаність всього персоналу організації щодо логістичного ланцюга передачі інформації про інцидент та компетенцій кожного з учасників.

Створюючи систему забезпечення якості, ФП за основу використовують вимоги Належної виробничої практики (GMP) та рекомендації щодо фармацевтичної системи якості ICH Q9, що вже частково передбачають забезпечення незбійного виробничого процесу. У документи таких систем вноситься відповідна інформація щодо реагування персоналу при виникненні невідповідностей, але ці процедури описують лише засоби коригування, виправлення ситуації, а також дії, направлені на їх запобігання. Однак, такі процедури зазвичай не описують дії з відновлення після настання небажаної події, що не гарантує безперервності роботи процесів. У той же час, розробка планів реагування задля відновлення сталої діяльності є дуже важливою. У таких планах необхідно детально регламентувати кроки виконання процедур реагування на події та подальші роботи після самого інциденту. Такі інструкції мають містити, окрім основних аспектів, інформацію щодо діяльності тих процесів, які можуть постраждати при настанні НС, а також план перерозподілу ресурсів у таких випадках.

Вкрай важливим питанням постає навчання всього персоналу організації правилам поведінки при настанні НС. Саме компетентні дії персоналу під час різного роду інцидентів забезпечать продуктивну роботу завдяки швидкому реагуванню й відновленню. Завдяки обізнаності та постійним тренуванням персоналу гарантується чітка регламентація часу та задіяння відповідних ресурсів, а також особиста безпека. Тому плани дій потрібно

адаптувати до умов конкретної організації та можливостей її персоналу, постійно оновлювати їх з урахування цих факторів.

Ще однією умовою успішного впровадження СЗББ є проведення аудиту розроблених інструкцій та виконання процедур. На етапі перевірки необхідно врахувати результати навчання та внести відповідні корективи до планів реагування й відновлення. Результативність цього процесу визначає термін відновлення діяльності та використання саме розрахованої або меншої кількості ресурсів. Якщо плани сформовано без урахування особливостей організації, то їх використання призведе до збільшення витрат на відновлення після інциденту.

На ФП за останні роки частіше за все відбувалися інциденти, пов'язані з пожежами та вибухами, деякі організації втратили свою функціональність через політичні події. Тому розробка відповідних заходів, що дадуть можливість в короткий термін відновити діяльність та зменшити негативний вплив на імідж організації, є дійсно вкрай актуальною.

У своїх дослідженнях ми плануємо визначити вплив типових зовнішніх та внутрішніх загроз на діяльність ФП та розробити методику впровадження СЗББ з урахуванням реалій сьогодення, економіко-політичної ситуації в країні та аналізу найбільш частих інцидентів, що відбувалися на підприємствах фармацевтичної сфери за останні роки.

Жадько С. В., Захаренко Н. Н.

Національний фармацевтичний університет

Анализ факторов, влияющих на формирование ассортимента аптек в Республике Беларусь

svzhadkopharm@gmail.com

При формировании аптечного ассортимента следует учитывать большое количество факторов, как внутренних (особенности аптеки или аптечной сети, масштаб ее деятельности, объемы реализации, специализация, финансовые и производственные возможности, маркетинговые цели и задачи), так и внешние (тенденции спроса, динамика развития рынка, законодательное регулирование, конкуренция, возможности поставки и др.).

Целью работы является анализ факторов, влияющих на формирование ассортимента аптек в Республике Беларусь. В работе использованы метод контент-анализа, материалами исследования стали данные маркетинговых исследовательских компаний, нормативно-правовая база республики Беларусь, публикации для специалистов практической фармации.

Условия деятельности аптек и аптечных сетей в Республике Беларусь постоянно усложняются вследствие процессов консолидации, роста количества розничных аптечных точек, расширения ассортимента лекарственных препаратов и других товаров аптечной корзины, быстрого изменения потребностей потребителей. Розничный сегмент фармацевтического рынка Республики Беларусь, по данным маркетинговой исследовательской компании DSM Group, в 2018 г. занимал более 75 % в стоимостном выражении и более 84 % в натуральном. Прирост количества розничных аптечных точек за последние пять лет составил более 45 % (с 2 546 аптек в 2013 г. до 3694 аптек в 2018 г.). При этом доля государственных аптек, осуществляющих льготное, в том числе бесплатное, обеспечение отдельных категорий граждан по рецептам врачей, остается очень высокой и составляет почти 50 %. Наблюдается активное развитие аптечных сетей за счет увеличения количества розничных точек и консолидации мелких аптечных сетей. Наибольшее количество аптек расположено в столице г. Минск (823 аптеки). По количеству торговых точек лидируют такие аптечные сети: «Аптека-Групп» (235 аптек), «Интерфармакс» (159 аптек) и «Брититрейд» (143 аптеки). В структуре товарооборота аптек наибольшая доля приходится на лекарственные средства (в среднем, 85,43 % от товарооборота в стоимостном выражении), вторую